

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΑΛΕΞΗΣ ΠΙΡΟΝ

(Η ζωή και τὸ ἔργο τοῦ πνευματωδεστέρου Γάλλου ποιητοῦ τοῦ 18ου αἰώνος)

εύγχρονος τοῦ μεγάλου Βολτάρου σα-
τιρικός ποιητής και θεατρικός συγγρα-
φεὺς Ἀλέξης Πιρόν γεννηθῆρε στάς
9 Ἰουλίου τοῦ 1689 στὴ Ντιζόν και
πέθανε στάς 21 Ιανουαρίου 1773, στὸ
Παρίσιο.

Ο πατέρας τοῦ Αλέξη Πιρόν, ποιη-
τής καὶ αὐτός, ἀλλὰ μέτριος, γιὰ νὰ
κατατάξῃ τοὺς χαρακτῆρες τῶν τριῶν
μικρῶν παιδιῶν του, τὰ μέντος μια μέ-
ρα, γιὰ νὰ δῆ τι δὲ κάνονταν. Κατάπι
αὖτε, αφοῦ ξεμεθύνουσαν εἵλεται στὸ πρῶτο
πῶς θά γίνη γονοῦντα, γιατὶ μόλις ξα-
κοστήρικος ἦταν τὸ χρασί, ἀποκοινήθηκε ἀμέσως. Ἀργότερα ὁ μικρὸς αὐ-
τὸς ἔγινε... κληρούχος: Στὸ δεύτερο γιοῦ τοῦ προετοῦ πῶς θὰ γίνη...
κληρούχοι, γιατὶ μὲ τὸ τρίτον ποτῆρι οὐρανίος θάγηνταν τὸν ἄγνενον. Στὸν τρίτον,
τέλος, στὸν Ἀλέξην, προετοῦ πῶς θὰ γίνη... μαῖμον, γιατὶ ἀπὸ τὸ
πρῶτον ποτῆρι ποὺ ἐπεις ἀρχίσεις ν' ἀστέρευτης καὶ ν' ἀπομιηταὶ τὶς
φωνές καὶ τὸ τρόπον που βάδιζαν δηλοὶ οἱ συγγενεῖς του.

Ἄπο τὰ σχολιάκα του χρονίο ὁ Ἀλέξης ἄρχισε νὰ διηγήματα
τοῦ καιτικοῦ του πνεύματος. Ἡ σάτυρος του ἡσάν έπιτυχέστατες.
"Ἄν δέ, δὲν ἔπειται δύον καὶ οἱ Βολτάροι, αὐτὸν διφεύτει πρώτων
στὸ διτὶ μὲ τὴ σάτυρο του ἔκαμε πολλοὺς ἔθερους, ὥς διοτοι τὸν πο-
λεύμην ἀλιέηται καὶ δεύτερον σ' ἓν παράτολμο γιὰ τὴν ἐποχὴ του
ποίησα, τὴν περιφήτην" «Ωδὴ πρὸς τὸν Πρίατο». Ἡ ώδη του αὐτῆς χρησιμοποιήθηκε ως τρο-
μερὸ δάπλο ἐπαντίον του, ἀπὸ τοὺς μεγάλους
του ἔχθρους.

Τινὰ νά κερδίσῃ τὸ φυμί του ὁ Ἀλέξης μό-
νις τέλειωσε τὶς σπουδές του ἡγήσεις θέσι σ'
Ἱνα μεγάλη χρηματιστὴ πούχε τὴ μανία... νά
γοφάρ και στίχους! "Ο χρηματιστὴς τὸν πῆ-
γε πράγματι σὴν δούλεια του, ἀντὶ ἀλλῆς ὡς
ἔργασιας τοῦ ἀνέθεστε... ν' ἀπιγράφῃ τοὺς
στίχους του!"

— Θ' ἀπιγράφῃς τὸν στίχον μου, τοῦ
εἶται. Δέν εἶνε δὲ καὶ δύσκολο πράγμα.

— Δέν εἶνε δύσκολο... ἀν εἶνε καλοί, ἀπάν-
τισε τοὺληρά δὲ νεαρός Πιρόν.

Φάνεται διως πῶς οἱ στίχοι τοῦ προστα-
μένου τοῦ δὲν τὸν ἐνθουσιάσαν καὶ τοῦ. Και
γιὰ ν' ἀποφύγῃ μᾶς τὸσο ἀγνωστὴν ἔγ-
κατέλειψε τὴ θέσι του αὐτῆς, θετερα ἀπὸ λα-
γον καιρὸ γιὰ νὰ πάν τὸν ποταμὸν καὶ νὰ
σπουδάσῃ νομικά.

Κατὰ τὸ 1710 γύρισε στὴ Ντιζόν δικηγό-
ρος, μὲν δὲν ἀνέλαβε στὴ ζωή του τὴν ὑπερά-
στιον οὔτε μᾶς ἀποθέσεως.

Στίχους ἀρχίσε να γράψῃ κατὰ τὸ 1707.
Μά οἱ πρῶτοι τοῦ στίχου δὲν ἡσαν ἀξιοί λό-
γουν. Πολλὸν μάλιστα δὲν πιστεύαν πῶς τοὺς
ἔγραψε δὲν ίδιος ποιητής πούρογραφε καὶ τὴν ἔ-
δινη στὸν Πρίατο.

Τὴν περιφήτην αὐτὴν «Ωδὴ τὴν ἔγραψε ὁ
Πιρόν σ' εἰδίνως στιγμές καὶ τὴν ἔστειλε στὸ
φίλο του Ζεχανέν, δὲ δότος ἀργότερα ἔγινε
πειθαριστής, μὲ τὴν παραληπή την ὡς τὴ φίλη
στη φωτιά ἀφοῦ τὴ διαβάσει. Ο Ζεχανέν δι-
αυτοῦ, δηλα μόνον δὲν τὴν ἔροιξε στὴ φωτιά,
ἀλλὰ τὴ διάβαση σὲ πολλοὺς φίλους του, οἱ δ-
ποιοι ἔσπειραν νὰ τὴν ἀπιγράψουν. "Ετσι σὲ
λίγο καιρὸ δὲ μάρωτῷλή αὐτὴ ὧδι καιτολοφοροῦ-
σε στὸ Παρίσιο σὲ χιλιάδες ἀπιγράφων.

Αὐτὸν διως δὲν ὀφέλησε τὸν ποιητή. Οι σεμνότυφοι οἱ ἔξεμάνησαν
ἐπαντίον του. Ο εἰσαγγελεῖς τὸν ἐκάλεσε ν' ἀπολογήθῃ καὶ, μάρω-
τῷ δὲ ποιητῆς θὰ ἐφυλακίζετο, ἀν δὲ πρόσδορος τοῦ κακωργιοδικείου
Μπαριέ, ἔνας γηρωαὸς διανούμενος ποὺ δέδην καὶ τὴν ψυχὴ του στὸ
διάβασο γιὰ τέτοιον εἰδούς σκάνδαλο, δὲν τὸν συμβούλευε τὶ ἔπειτε
νὰ κάνῃ γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὴ φυλάκισι.

— Νά πης, τοῦ σύστησε, στὸν Ελασγγελέα πῶς δὲν ἔγραψες ἐσύ
ἀδύος τοὺς στίχους. Πέτσ πῶς ἔγραψα ἔγω καὶ σοῦ δίνω τὸν
λόγο μου πῶς δὲν θὰ δέσ σιανεύστο.

"Ετσι δὲ Πιρόν γλύτωσε τὴ φυλάκισι, ἀλλὰ δὲν γλύτωσε καὶ ἀπὸ
τοὺς κριτικοὺς ποὺ τοῦ ἐψάλαν τὸν ἀναβάλλομενο.

* * *

Στὸ Παρίσιο ἐγκαταστάθηκε ὁ Πιρόν κατὰ τὸ 1719. Η φτώχεια
ποὺ τὸν ἔδειρε τὴν ἐποχὴ αὐτῆς ἡταν ἀπεριγραπτη. "Εφτασε στὸ ση-
μεῖο νά γράψεται ἐπὶ δύοδεκα ώρες γιὰ 2 φράγματα ἡμερομίσιο! Γοή-
γορα διως κέρδισε ἀρχέτημα κάθιστα στὰ θεατρικά ἔργα του, τὰ
δύοτα δρόες στὸ παρισιό Κοινό.

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὸ ἔργο αὐτᾶς τοῦ Πιρόν δὲν ἔξεδόθηκαν σύντε-

μετὰ τὸν θάνατο του, γιατὶ οἱ ἔχθροι του τὸν πολεμήσανε καὶ πε-
θαίνοντο.

"Έγινε ὁστόσο ἔνας ἀπὸ τοὺς θεατρικοὺς συγγραφεῖς τῆς μόδας,
ἄλλο στὴν Ἀγγλικὴ Κωμῳδία πρωτανεύαστης ἔργο του μόλις στὰ
1728, χάρις στὶς ἐνέργειες τῆς πρωταγωνίστριας Κινότ ποὺ ἤταν φι-
λενάδα του. Τὸ πρώτο ἔργο του Πιρόν ποὺ παίχτηρε στὴν Ἀγγλικὴ Κωμῳδία
ήταν «Τὸ Σχολεῖο τῶν Πατέρων», ἐχράτησε δὲ τὸ πρό-
γραμμα 32 βραδείες στὴ σειρά, πραγματικὸς θρίαμβος γιὰ τὴν ἐποχὴ
ἐκείνη!

Στὰ 1730 παίχτηρε ὁ «Καλλισθένης» του, τραγωδία, γιὰ τὴν διοία
δὲ Βολταρίδος είτε: «Γιά γά τε πεντήνη αὐτῆς ἡ τραγωδία, πρέπει δύοι
οἱ θεατρικοὶ ράιτες Σωκράτες ἢ Κάτωνες!».

Τέλος, κατὰ τὸ 1738 ἀνέβαστε τὸ «Metromanie» του, τὸ ἀρι-
στούργημά του δηλαδή, τὸ ἔργο τὸ ὅποιο τοῦ ἔξασφάλισε τὴν ἀθα-
νασία καὶ τὸ ὅποιο, κατὰ τὸν ωριτικὸ Μωκέροτ, ἤταν ἀρκετὸ γιὰ ν' ἀ-
νοίξῃ γιὰ τρεῖς συγγραφεῖς τὴν πόρτα τῆς Γαλλικῆς Ακαδημίας!

Στὰ 1744 δὲ ἡ «Γαλλικὴ Κωμῳδία ἀνέβασε νέα τραγωδία του, τὸν
«Φερνάνδο Κορτέζ». Οταν ἔγινε ποὺ δρόσες τῆς τραγωδίας του, τὸν
ηθοτοιχοῖ ήττηροι δέ την πόρτα τῆς Γαλλικῆς Ακαδημίας.

— Ο Βολταρίδος είνε ποὺ καλόβολος σὲ τέτοια ζητήματα, τοῦ εἴταν.

— Ο Βολταρίδος κτίζει μὲ πόνθινος, ἐνῶ ἔγω μετάξιο μὲ χαλκό, ἀ-
πάντησης δέ γεγονήσις συγγραφεῖς.

Αὐτὸς ἔγινε ἀφορημὸν τοῦ Βολταρίδος ἀμειβήτος ἔχθρος του.

Ἐκείνοις διως ποὺ ἔξασφάλισε στὸν Πιρόν τὴν
μεγάλη δόξα, ἤταν τὸ πνεύμα του.

Ἐτοιμότης τοῦ πνεύματός του ἤταν κάτι τὸ
ἀπίστεντο. Θύ μπέθεται κανεὶς πὼς ηὔσερε ἀπὸ
βραδὺς ποὺς θὰ τὸν πειράξει καὶ τάν σε ποιά
συζητησο τὴν ἀλλῆ μέρα, καὶ εἰχε προπαρα-
σκευάσεις τὴν ἀπαντήσεις του. Τὸν ἀπεκλεσαν
ευηγάνημα ἐπιγραμμάτων. Γιατὶ τὸ πνεύματος
μετατρέπει πραγματικάς τοῦ πνεύματος ἔπειρος.

Μὲ τὸ μασκαράκωμόν του — ἤταν ὁ
περιβολικὸ μόνον καὶ στὸ τέλος τηνικής ἐν-
τελός — ἔδην τὴν ἐπιτύπωση ἀνθρώπου ἀπλού-
κον καὶ ἀπάντι, ὡς ποὺ ἀνοίγε τὸ στόμα του
κι ἔθγασε περιθωνούς!

Δεχόταν, δίγνωρος γιὰ τὴ νίνη, διοιαδηπο-
τε ἐπιθεσι καὶ αὐτὸς οτοιονήποτε. Η ιστορία δὲν
ἀναφέρει διανούμενο ποὺ νὰ μπροσεσε νὰ τὰ
βράλη πέρα μαζι του. Γιά τὸν λόγο αὐτὸς, δὲ
ποσοφός αὐτὸς τοὺς ματιάλων του, δὲ Βολ-
ταρίδος, ἀπέτρεψε πάντοτε νὰ πάνεται μὲ τὸν
διαβολάνθρωπο πινόν.

* * *

Τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ὁ Πιρόν
τὰ πέρασε μέσου σὲ σχετικὴ φτώχεια, «Οταν μά-
λιστα τυφλώθηρε ἐντελῶς, τὸν ἐγκαταλείψανε
καὶ οἱ δύογει θαυμασταὶ του, Οστόσο, δὲ μαρ-
κήσιος ποὺς τὸν ἐστέλεψε τὴν κεφαλὴν ἵνα σε-
βαστούσησε ποσο. Επίσης στὸ τραπέζιο τὸν μαρκήσιον
ντὲ Μιμέρ δὲν ἔλευψε ποτὲ τὸ πάτο του, μεση-
μέρι-βραδύν, ἐπὶ 20 χρόνια. Διαφοροτόπος ὁ
σαύτως τὸν βρύθησαν ὁ δούς ντε λὰ Βολιλέρ,

Η 'Ακαδημία, τὴν αὐτοῦ πολεμήσησε στὸν Πρίατο,
διαστάθησε μὲ τὴ ἐπιγράμματον του, δὲν ἐμποιεύ-
σησε ἐπαντίον του καὶ τὸν ἔξελλεξε μέλος τῆς
διὰ παμφηρίας κατὰ τὸ 1753, στὴν έδρα τοῦ
Διηγήτην τε Ζερζέν.

Οι ἔχθροι του διως ἔλευσαν νὰ τὸν
τηριάσουν καὶ τὴ καρδανή αὐτῆς τῆς ζωῆς του. Καὶ
τὴν έδια μέφα τῆς ἐκλογῆς του στὸν σκανδαλώδη «Ωδή» του
στὸν σεμνότυφο βασιλεῖο Λουδοβίκου 14ο. Μόλις δὲ Λουδοβίκος διέβασε
τὴν «Ωδὴ» στὸν Πρίατο, ἔγινε ἔξω φρενῶν καὶ ἀπύρωσε τὴν ἐκλογή
τοῦ Πιρόν διὰ ἀκαδημαιότων.

Δικαιώματα τοῦ βασιλέως είνε νὰ μὴ μεθωρῇ ἀξιοί τῆς ἀθανα-
σίας, είτε ὁ ποιητής μόλις πληροφορήθηρε τὶ συνέβη. 'Αλλὰ καὶ δι-
καιώματα μου είνε νὰ τὸν συμβούλεψω νὰ μὴ φυτωρώνη ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸν
στέρενον!

"Υστερὸς ἀπ' ὃν αὐτά, οἱ 39 «αθάνατοι» τῆς Γαλλικῆς Ακαδημίας
χωρίστηκαν σὲ δύο στρατόπεδα. Οι περισσότεροι μάλιστα ἀπὸ τοὺς
ποστοφρίτητος τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ Πιρόν, παρατίθηκαν πρὸς
τούς διεζητητούς.

— Αν πρακτικά ὁ Πιρόν ἔγραψε αὐτὴν τὴν «Ωδὴ», βροτο-
φώνησε δὲ Φοντενέλ κατὰ τὴ θυελλώδη συνεδρίαση τῆς Ακαδημίας.
πρέπει νὰ τὸν ἐπιτέλησουμε, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν δεχτούμε στὴν Ακαδημία.
Αγά μους δὲν τὴν ἔγραψε αὐτός, τότε θεν πρέπει νὰ τὸν δε-
χτούμε ως ἀκαδημαϊκό.

Κατόπιν ὅλων αὐτῶν, δὲ Πιρόν φασκέλωσε καὶ τὴν έδρα καὶ τὸν

